

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házában. hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR GYULA. Kiadják: Gruda Pál és Társa.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt. Néptanítoltnak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.</p>
---	--	---

Magyarország és Románia.

Kálnoky gróf maga elismerte a delegációban a Romániában történt események helytelenségét és ezzel közvetve alakilag udvarias, de tárgyilag szigorú bírálatot mondott felettük. Abban tehát nincs véleménykülönbség, hogy Magyarország követelése Romániával szemben az eddigi szelid esz-közökkel ha lehet, különben pedig, mint Kálnoky is kötelességszerűleg kilátásba helyezi, a körülményekhez képest szigorított eljárási módoknak érvényesíttetni. Ebben a gyakorlati politika szempontjából legfontosabb kérdésben teljes egyetértés van Falk Miksa dr. előadó, Apponyi gróf és Berzeviczy delegátusok nyilatkozatai közt. Elvárjuk tehát, hogy az az érelyes intelem, melyet a magyar delegáció a román kormányhoz intéz, végre tényleges eredménnyel fog birni. Ezt az eredményt, melyet a magyar nemzet Romániától követel, csak abban láthatjuk, hogy a román kormány nemcsak ígéretek és barátságos sza-

vallatok, hanem komoly és erélyes rendszabályok által is teljesíti nemzetközi jogi kötelezettségeit a szomszéd magyar állam iránt, a mi eddig éppen nem történt. Kálnoky maga is megerősíti e kötelességmulasztást a legérthetőbb módon, következő szavaival, melyekben a legélesebb megrovás foglalatik a román kormány ellen: „késztelen, hogy különféle inkorrektusok történtek.”

Ez az intés és a tény, hogy egy óvatossága és nyugodtsága által oly magas fokban kitűnő diplomata, mint Kálnoky gróf, kijelenti, hogy a delegációnak bizonytalán elég erélyesen hasznos benyomást fognak kelteni, szolgáljon Bukarestben komoly intelligenciával arra nézve, hogy egy kis szomszéd állammal szemben a legbékésebb nagyhatalom türelme sem határtalan. Őszintén ki kell jelentenünk, hogy a magyar közvélemény mindaddig nem bízik Románia baráti biztosításaiban, a míg a román kormány valódi bizonyítékait nem adja annak, hogy a román irridentisták hazug szédelgésai

ellen erélylvel fel lép. Dobruzdzásban orosz államterületen szintén élnek románok, akik ott semmiféle politikai szabadságot, semmiféle nemzeti jogokat és semmiféle sajtószabadságot sem élveznek; míg a magyar állampolgárok, legyenek bármely anyanyelvűek, korlátlan birtokában vannak mindezeknek.

Ha a román agitátorok a nemzetközi joggal ellenes beavatkozásnak Oroszország belügyeibe csak tizedrészt kísérelnék meg mind abból, amit azok ma Magyarországon még mindig művelnek, az orosz kormány már rég megszakította volna a diplomáciai összeköttetést a bukaresti kabinettel. Az orosz kormány ez esetben a legélesebb megtorlások és Romániára nézve igen érzékeny határozatokat már rég arra kényszerítette volna a román kormányt, hogy a román cselszövők ama klikkjét, a mely idegen állam területén akar hazaárulást szervezni, rendben tartsa úgy, hogy hazaáruló üzemei legalább az ország határain túl ne csapjanak. Nem ad-

TÁRGYA.

Új olvasó magyar könyvek.

(Az „Olvasó Könyvtár” új olvasó kiadása.)

A magyar olvasó közönség figyelmét méltán fogja felfigyeltetni az a vállalat, a melylyel a Franklin-Társulat gazdagította a magyar irodalmat és a magyar könyvpiacot. Ez a vállalat lehetővé teszi, hogy az irodalom legszebb, legkiválóbb termékeit oly olcsó áron szerezhethi meg mindenki, hogy a legesekelyebb, úgyszólván minimális áldozattal rövid idő alatt díszes és becses könyvtárt rendezhet be, a mely magában foglalja úgy a magyar, mint a külföldi irodalom gyöngyeit.

Szüksége volt a magyar olvasó közönségnek arra, hogy ilyen, új életelxir kerüljön a magyar irodalom szervezetébe, hogy vérkeringésében új, egészséges és gyors mozgás álljon be. Az irodalom és a költészet forrásai most újra kifakadnak és az új e forrásokhoz ezután oly könnyű lesz, oly kevés fáradságba fog kerülni, hogy minden olvasó a lehető legkényelmesebb módon júlhat hozzá.

Körülbelül húsz esztendeje annak, hogy a Franklin-Társulat Gyulai Pál szerkesztése alatt megindította az Olvasó Könyvtart. Mi vezette e vállalkozásra a társulatot akkor, mi indította arra, hogy az

akkori szűk irodalmi viszonyok között egy könyvtart létesítsen, a mely előcság tekintetében hálatalan és rendkívüli volt, ma már, hogy kiadásai ott találhatók minden magyar ház asztalán és könyvtárában, mindenki tudja. A magyar olvasó közönség csekély száma következtében a magyar könyvkiadó vállalatok kénytelenek voltak kiadványaiknak magas árakat szabni, úgy hogy egy értékesebb könyv beszerzése meglehetősen áldozatokba került és mialatt a német, angol és francia könyvpiacokon a világirodalom legkiválóbb gyöngyeit csekély áron lehetett megkapni, nálunk csak a tehetősebbek és jobbmódoak engedhették meg magoknak azt a fenyűzést, hogy magyar házi könyvtart rendezhessenek be. De egyéb oka is volt a társulatnak, hogy a vállalatot megindítsa. A lírai dal nemzeti fejlődése úgyszólván megszakadt, valamint hogy Arany Jánossal befejezést nyert az epika nemzeti fejlődése is, mikor a nyugati minták ösmertebbekké lettek Magyarországon. Egészen új írói és költői generáció fejlődött, a mely úgyszólván kizárta a nemzeti irányt és az idegen mintákat utánozva, nemzetközi jellegű művekkel elárasztották a könyvpiacot és úgyszólván eltemették a régi irodalom legbecsebb termékeit. S habár a munkák nem hatottak egészen a korra és félig-meddig készületlenül találtak a közönséget arra nézve, hogy az új irányokat magába felvegye, megis

imminens volt a veszedelem, hogy nem lesz vállalat, a mely a régi nemzeti irányú műveket fentartsa és hova-tovább kivész egészen a régi magyar írók és költők kultusza.

Ekkor indította meg a Franklin-Társulat az „Olvasó Könyvtart”, a mely megszüntette a veszélyt és módot nyújtott arra, hogy az olvasó közönség éppen olyan olcsó szerrel juthasson jó könyvekhez, mint a külföldi könyvpiacokon és egyszersmind fentartsa a régi magyar remekírók emlékét is. A szerkesztőség nem zárta ki a modern magyar irodalom termékeit sem, a mennyiben azok a jó ízlés és irodalmi érettség követelményeinek megfeleltek; nem zárta ki, sőt határozottan programjába fölvetta a világirodalom kiválóbb termékeit, beszélyeket, színműveket, költeményeket, történeti, aesthetikai, irodalom-történeti műveket is, de figyelmét arra is kiterjesztette, hogy ében tartsa az érdeklődést azok iránt, a kiknek a magyar irodalom megteremtésében legtöbb érdemük volt és ne engedje elhomályosulni remekíróink kultuszát, a kiknek példája lelkesítette saját korukat, a mikor még meddő volt az irodalom talaja és lelkesíti a mai kort is, a mikor irodalmunkban rohamos fejlődés állt be és képviselve vagyunk az irodalom minden ágában.

Hogy milyen hatása volt az Olvasó Könyvtárnak a magyar irodalomra, azt ma már minden művelt ember tudja. Az anyagi

hatjuk fel tehát azt a reményt, hogy a román kormány megérti a helyzetnek az ő mulasztása által teremtett kritikus komolyságát.

Ez értelemben fog a magyar delegáció Kálnoky gróf külügyminiszternek bizalmát szavazni, tekintettel összpolitikája érdemeire. Ez a bizalmi szavazat abban végződik, hogy a miniszterre bízzák az eszközök megvásárlását és mindenekelőtt a körülmények szerint szigorított eljárás idejének megállapítását Romániával szemben. Kálnoky gróf kijelentette, hogy kész ezért a teljes felelősséget elvállalni. A magyar delegáció ez ügyben újból bebizonyította, hogy a magyar parlament pártkülönbség nélkül praktikus diplomáciát követ. Ezért méltányolják Kálnoky gróf orgumentumát, hogy igen könnyű lenne erőlyes jegyzékeket írni és lehető legmesszebbmenő követelményeket emelni. De midőn egy nagyhatalom áll szemben, mint erősebb egy kisebb állammal, kevésbé feltűnő, de állhatatos és következetes működéssel többet lehet elérni, mintha mindjárt kemény szavakkal és felesleges édességgel lépünk fel. Kálnoky gróf azt állítja továbbá, hogy maga a román kormány ellen használja ki a romániai ellenzék a leghevesebben az irredentista nemzeti agitációt, — a mit a „Pester Correspondenz“ hivatalos értesülések alapján már évek óta ismételt konstatált. Nem a kellő időben és helyen választott eljárással tehát csak a Sturdza Demeter által vezetett ellenzék ügyeit látnok el, a mely ellenzék egészen belevetette magát ebbe a magyarellenes dakoromán mozgalomba. Ezek ama okok, a melyek miatt a ma-

gyar delegáció teljesíteni fogja a Kálnoky miniszter által kifejezett kérelmet, hogy bízzák rá Romániával szemben az eszközök és az eljárási mód megválasztását, miután politikájának céljait és az elért eredményeket a magyar delegáció ismételtelen helyeselte. A román kormány pedig vonja le a magyar delegáció tárgyalásából azt a végleges tanulságot, hogy a magyar állam türelme Romániával szemben ki van merítve.

Politikai hírek.

Az új főudvarmester. A B. H. értesülése szerint Hohenlohe Constantin herceg előre haladt korára való tekintettel főudvarmesteri állásától megválni óhaját, s legott Lichtenstein Rudolf herceg eddigi főlovászmester foglalja el.

Külügyi vita a magyar delegáció külügyi albizottságban. A Kálnoky külügyminiszter feje fölött tegnap összehozni látszó felhők szerencsésen elvonultak tőle. Nem volt sem viillám, sem menydörgés, sőt ellenkezőleg a „bizalmat“ fenyes napja derengett reá ma egész melegével a magyar delegációban is. Miután ugyanis a ma esteli öt órákor kezdődött folytatólagos ülésen Samassa cgrri érsek tegnapi beszédjét némileg módosította, amennyiben azt emelte föl, hogy tegnap aziránt intézett kérdést, vajjon meg lesz-e óva az egyháznak teljes szabadsága fejének megválasztásánál és biztosítva lesz-e minden világi beavatkozás kizárása (mely helyreigazítást sokan hajlandók lesnek tegnapi szavai visszaszívásának tartani) és miután kinyilvánította, hogy nem találja a külügyminiszter választ teljesen kielégítőnek; miután végül Kálnoky gróf külügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy Samassa kérdéseire mas választ nem adhatott, mint azt, hogy a közös kormány részéről esetleges papaválasztásnál mulasztástól nem kell tartani; Falk Miska dr. előadó lépett föl a miniszter iránti bizalmi indítványával, melyet a plenum elé terjesztendő jelentésbe ker foglalni, a költségvetést pedig meg-szavazni kéri. — Csak Apponyi Albert gróf fejezte ki csodálkozását a tegnapi nekigyürkőzésre nézve, melynek hegye utóvégre egy

jól táplált bizalmi nyilatkozatba ment ki és kijelenti, hogy elvárataival a plenumban önállóan fog állást foglalni a fölmerült kérdésekre nézve. Csernátony nem talál ellenmondást a tegnapi zivatar előjelei és a mai nyugalmas napfény között, hanem mivel a külügyminiszter eddig is megtett, a mit tehetett és jövőre is igéri megtenni, hát a bizalom kifejezése mellett fogal állást. — Tisza Kálmán épenséggel konzekvenciát lát a bizottság tegnapi és mai eljárásában és szinten bizalmat fejezi ki iránta. Ugyszintén Perczel Dezső és Berzeviczy Albert. Elnök Tisza Kálmán erre kimondja határozatképen, hogy a bizottság elfogadja az előadó indítványát és a plenumhoz terjesztendő jelentést az ő szövegezése szerint. Következett a részletes tárgyalás, melyben jóformán vita nélkül fogadtak el minden tételt. Kálnoky egyházipolitikai állítolagos beavatkozása szóba sem került.

Városi ügyek.

Zombor szab. kir. város költség-előirányzata az 1895-ik évre. E czimen vetünk egy füzetet, mely városunknak a jövő évre szóló költségvetésének javaslatát tartalmazza, s a melyben a gazdasági és pénzügyi bizottságnak ez érdemben tett észrevételei is bebefoglalvák. A dolog természeténél fogva most még tartózkodunk a javaslat felett véleményét mondani, de ha ezt áttantulmányoztuk, nem fogunk késni észrevételeinket e fontos kérdésben e lap hasábjain elmondani. Ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy első tekintetre is a gazdasági és pénzügyi bizottság javaslatát bizonyos garaszkodás jellemzi, a melyben az I-ő sz. cím 2. tétele alatt a II. oszt. hajdúknak a számvérvő által javaslatba hozott fizetés felemelésére előirányzott 288 frt, valamint egy a rendőrség címénél egy új kezbesítői állás rendszeresítésére előirányzott 400 frt fizetést és 115 frt 92 kr. lotartást találta a költségvetésben förlendőnek. Ez reánk első tekintet-re azt a benyomást teszi, mikor valaki gyufán kezd el a takarékoskodást. Nem ismerjük a gazdasági és pénzügyi bizottságnak indokait, melyek a bizottságot ilyen krajczáros megtakarításra ösztönözték, de már elvből perhorrescáljuk azt, hogy Zombor városa a II. oszt. hajdúknak akarjon 288 frot megtakarítani, s nem kevésbé helytelenítjük, hogy a rendőrség dotariójában takarékoskodjunk, a melynek szükségletei a város jól felfogott érdekében nagyon is első sorban kell, hogy kielégítésre kerüljenek. Egyebknt a város pénzügyi és gazdasági bizottság a város összes szükségleteit . . . 237.364 frt 74 krban irányozva elő, ezzel

szemben a fedezetét . . . 160.102 frt 95 $\frac{1}{2}$ krban praeliminálja, tehát 77.261 frt 78 $\frac{1}{2}$ kr. hiány mutatkozik, ami ugyanezen bizottság javaslata szerint 40% -os pótdóval fedezendő

Hírek.

— **Előfizetőinkhez.** Mint azt lapunk tegnapi számában megírtuk, a „Zombor és Vidéke“ folyó évi október hó 1-től politikai napilap leend. Mi tudatában vagyunk azon kötelezettségeknak, melyeket a naponként való megjelenés reánk ró, s bár nem gondolunk arra, hogy afővárosi napilapokkal keljünk versenyre, mégis legfőbb törekvésünk az leend, hogy olvasó közönségünk minden fontosabb eseményről lapunk utján nyerje az első — lehető ki-merítő értesülést. Heti mellékletünket, a „Bácskai Karcoz“-t ezentul is rendszeren veendik olvasóink, azonkívül minden előfizetőnk karácsonyi ajándékul a „Bácskai Naptárt“ kapja, melyről bizvást elmondhatjuk, hogy ily terjedelmű és ily értékes

áldozatokkal megindított vállalat csakhamar ösmeretessé lett az országbán és kiadványai nem remelt gyorsasággal terjedtek el széles e hazában mindentele. Körülbelül husz esztendő alatt közel négyszáz kötetet adott ki és aki végig tekint a kiadványok lajstromán, meg fogja látni, mily megbecsülhetlen szolgálatot tett ez a vállalat irodalmunknak úgy, mint az olvasó közönségnek. Meg fogja látni, hogy a szerkesztőség figyelmet nem került el egyetlen mozgalom sem, a mely a világirodalomban vége ment és megszerezte, lefordította, és kiadta mindazokat a műveket, a melyek irányuknál és tartalmuknál fogva becsesek és érdekesek. De egyszerűs-mino képviselve fogja látni hazai irodalmunk nagyon sok becses termékeit és fölelvennre ogyan kitűnő írók műveit is, a melyek vagy még nem voltak összegyűjtve, vagy önálló kiadásban nem jelentek meg.

Most, hogy a vállalat husz év lefolyása alatt szellemileg és anyagilag sikerült, a Franklin-Társulat kötelességének tartotta az eredetileg amugy is rendkívül olesó arakat alább szállítani, úgy hogy egy-egy szám, a mely azelőtt husz krajczárba került. ezután éppen felannyiba, tehát tíz krajczárba került. Ez által az „Olesó Könyvtár“ a legszorosabb értelmében olesó könyvtárrá változott.

Az első sorozata ennek az olesó

könyveknek már meg is jelent és husz számból áll, a melyre egyszerre lehet előfizetni, de egyenkint is kaphatók. Egy tekintet az első ciklus lajstromára, be fogja bizonyítani, mily gonddal járt el a szerkesztőség a művek megválasztásában. Ott van Csokonai Vitéz Mihály „Dorottyá“-ja (1—2), a magyar komikus eposz ez igaz gyöngye; a melysége és lírai hévvel telt Bret Harte „Kaliforniai beszélei“-nek egy része (3—5); Kölcsei Ferenc elbeszélései (6—7); Macaulay T. B. „Machiavelli“-tanulmánya (9—13), a mely az összes európai nyelvekre le van fordítva; Kerenyi Frigyes összes költeményei (9—13); Sandeau Gyula beszélye: „A montsabreyi kastély“ (14); Kármán József „Fanni hagyományai“ című műve, a mely a régibb elbeszélő-irodalom egyik remeke (15—16); gróf Sollohub „Előkelő világ“ című orosz beszélye (17—18) és végre Szigligeti Ede „Liliumi“ című vígjátéka, a mely a legkitűnőbb magyar bohózatok közé tartozik.

Ezeket — mint említettük — egyenkint is meg lehet venni, de megrendelhetni előfizetés útján is, husz számot két forint-ával. Es így rövid idő alatt tartalomra és irodalmi értékre nézve is igazi magyar családai könyvtárra tehetünk szert.

tartalmu naptár nem csak a Bácskában, de vidéken egyáltalán még meg nem jelent. Ezen általunk nyújtott előnyökkel szemben természetesen fogják olvasóink találni, ha az eddigi előfizetési árakat esekély mérvben emeljük. A „Zombor és Vidéke” előfizetési ára f. évi október hó 1-től egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt leendő. Azon tisztelt előfizetőinket, kik előfizetési díjaikat ez év végéig küldötték be, az 1 frtnyi különbözethez mielőbb leendő szives beírására tisztelettel kérjük.

— **Villamos világítás Zomborban.** A napokban Schlagetter polgármester elnökelete alatt megtartott közgyűlése abban állapodott meg, hogy Gergurov Milan főmérnököt megbízza azzal, hogy az árlejtés feltételeit elkészítse.

— **Tanítói értekezlet.** A zombori középkereskedelmi iskola, a gör. keleti tanító képezde valamint az összes felekezeti népiskolák tanári illetve tanári kara vasárnap d. u. 3 órakor a gör. keleti tanítóképezde nagy tantermében értekezletet tart a Gräf Nikaz tanfelügyelő tiszteletre rendezendő disztribúciós megbeszélés tárgyában.

— **Vasutbejárás.** A keresk. miniszter a verbasz-kulai vasutvonalnak Kis-Hegecs-Feketehegy állomástól Deszp.-Szt.-Ivánig fogantatandó folytatolagos bejárásának határidejét október 24-ét tűzte ki.

— **Elégett podgyasz.** Ivánkovits Mariska k. a. Ivánkovits Pal dr. zombori ügyvéd nővére tegnap kocsin jött be Nemes-Militics-ről Zomborba, s a kocsin úgy az ő, mint fivének körülbelül 150 forint értékű ruhaneműje volt egy bőröndben. A kocsin levő szalma ismeretlen okokból tüzet fogott, s a bőrönd is teljesen hamuvá lőn. Nagy nehezen sikerült a lángokban álló kocsiat megmenteni. A kocsin ülőknek, ijedségen kívül szerencse egyéb baja nem lett.

— **Névnyugosítás.** Steiner Lajos hódásági illetőségű ügyvéd, mint kiskorú Oszkár fia vezetéknévét Szondi-ra változtatta belügyminiszeri engedéllyel.

— **Kirándulás.** A Zombori Kerékpár Egyesület f. e. szeptember hó 23-án (vasárnap) Ó-Sztopár és Doroszóra kirándulást rendez. Indulás: Doroszóra d. u. 1 óra 30 perczkor, Ó-Sztopárra 2 órakor a clubhelyiségből. Táv. Ó-Sztopárra 15 és Doroszóra 21 kilométer. Vendégek sportszerű ruhában is résztvehetnek.

— **A figyelmes hadügyminiszter.** A hadügyminiszter elrendelte, hogy a zsidó vallású újoncnak — tekintettel az október eszéjére, másodikára eső zsidó nagy ünnepekre — az idén csak harmadikán kell bevonulniuk.

— **Halál a kapitányi hidon.** Újvidékről írják nekünk, hogy szeptember 18-án reggel a duna-gőzhajós-társaságnak Budapestre indult Harta nevű teherszállító gőzöse hirtelen visszatért a kikötőbe. Csakhamar ezután kosárgyón egy holttestet vittek ki a hajóból: a kapitány holttestét. Elnök Viktort, a Harta kapitányát a parancshidon szívszélütés érte, a melybe rögtön belehalt. A hirtelen halál nagy részvétet keltett annál is inkább, mert Elnök özvegyet és hat árva hagyott maga után, a kik közül az első három leány hármas iker.

— **Verekedés.** A napokban megjelent Probojsevits Jakabné csonoplyai lakos házában Pastrovits Viktor és Pálty Agnes szintén csonoplyai lakosok azon czélból, hogy Probojsevits Jakabné ruháját vigyék el. Miután az utca ajtó bezárva volt, Pastrovits Viktor és Pálty Agnes erőszakkal az utca ajtót betörve a szobába az ablakon keresztül behatoltak és a szobában levő Probojsevits Ivánnal arra kényszerítették, hogy Pastrovits Viktor ruháját adja ki. Ez azonban a ruhát kiadni vonakodott, s ezért őt úgy össze-vissza verték, hogy most élet-halál közt lebeg. A

két verekedő erre összecsomagolták a ruhát és elvitték. A fenytő eljárást megindították.

— **Büntető-eljárás tisztviselő ragalmazása esetében.** A belügyminiszter egyik vármegye közigazgatási bizottságának fölterjesztése folytán kijelentette, miként ahhoz, hogy valamely törvényhatósági tisztviselő ellen szót ragalmak alkalmazásból a büntető eljárás az 1878. V. t.-c. tizenhetedik fejezetében körülírt büntetendő esekelmény miatt hivatalból megindíttassék, a belügyminiszter részéről semminemű fölhatalmazás vagy engedély nem szükséges.

— **Kőolaj és tűzifa szállítás.** Zombor szab. kir. város részére szükséges kőolaj és tűzifa szállításának biztosítása végett, f. évi július 30-án és augusztus 30-án Zombor város tanácsánál arlejtések voltak. Ajánlatot tettek: I. kőolajra: A m. petroleum ipar részv. társ. (Bpest) 19 ft 45 krral 100 kgrammonként; II. Tölgyhasábbára: A Hódásági erdőterületsz. 2 ft 74 krral és Roheim Károly és fia (Zombor) 2 ft 87 1/2 krral kőbmeterenként. A * jelzett ajánlatokat fogadták el.

— **Templom építések Szabadkán.** A szeptember 13-ikán tartott városi közgyűlésen a szent György és szent Rókus templomok építésére beadott és lapunkban annak idején ismertetett ajánlatokat tárgyalván, a szent Rókus templom építését Molzer Károly és Fazekas Lajos szabadkai társvalalkozókra bízta 77124 ft 37 krajczár vállalati árban, míg a szent György templom építésére beérkezett ajánlatok egyikét sem fogadta el, hanem elrendelte, hogy erre változtatott árlejtési feltételek alapján új árlejtés hirdettessék. — Ugyan-e közgyűlés elvben el fogadta Lindheim Ernő és társai által tett azon ajánlatot, hogy a palicsi vasut kiépítésével kapcsolatban Szabadka város területén is villamos közúti vasutat létesítsenek s a központi telep ügy rendeztessék be, hogy abból magánosok részére is villamos erő áram legyen szolgáltatható. A részletek megállapítása végett a közgyűlés a tárgyalások megindítását rendelte el. — Határozatba ment tovább, hogy a hirdetési oszlopok felállításának jogát nyilvános pályázat útján fogja kiadni a város s hogy az alsótavaszkuti és alsó-csikériai iskola, míhelyt a szükséges költsön ügylet le lesz bonyolítva, felépíttessék. — A városi szolgák és szegődvények ruházatának elkészítésével a közgyűlés Nánay Mihály szabadkai szabómestert bízta meg.

Bogojai tűz.

Szerdán d. u. 1 és 2 óra közt Bogojván a „Bibolya”-utczában tűz ütött ki. A szerencsétlenség mellett még szerencse, hogy komoly szél nem volt s így a borzasztó elem melegegedett 3 szegény ember hajléktalanná tételével.

Ótó közönség és vízihordó hamarosan vergődött össze annyi, hogy az ides-tova közlekedés is alig volt lehetséges.

A szűk kis utczában az egyszerű kis nádas házak oly közel allnak egymáshoz, hogy mentésről ily szárazságban alig lehetett szó. Ehhez járult még az is, hogy a közeli kutakból kifogyván a víz: a többi utczából kellett azt hordani, mi ugyancsak megnehezítette a mentést. Két feeskendők van, ezek közül meg az új nagyon rosszul állta ki az — úgy szólván — első próbát. Mondták is a vele bajlódók: „Bele kell lőtni a tűzbe!”

De hát nagyon valószínű, hogy a kezelő személyt sem igen ismeri ezen új alkotmányt!

Nem ártana, ha vasárnap délutánonként próbákat tartanának vele, a bánásmódját kitanulandó. Lám, a szervezett rendes tűzoltóság is folyton tart próba-gyakorlatokat, nagyon természetes, hisz: „gyakorlat teszi a mestert” — és ez áll ám a vízpuska kezelőjére is!

Nem hihető el, hogy csak ennyi erő képességgel rendelkezik; mert ha igen, akkor nem volt érdemes a hatóság kiténtetésére!

Látható volt e tüzesetnél, hogy mily

sokat ér a befásítás még a tüzterjeszkedés elleni védelem szempontjából is. Ha a sok szép lombdus eperfák a házsorok előtt nincsenek: a szemközti levő házak, a szorgalmas védekezés daczára is a lángok martalékvá lettek volna. Tehát meltan elmondhatjuk: „Befásítás, jöjjen el a te országod!”

Az előljáróság — dicséretére legyen mondva — eléggé ügyeskedett a tűz elfojtására irányuló intézkedésekkel, de mégis csak sikeresebben megy ott az oltás, hol szervezett önkéntes tűzoltóság van. Majdnem e közmondást idézhettük: „Ki minek nem mestere, annak hóhéra.” Nem egészen találó e közmondás, de van benne valami. Vajha minden községnek lehetne szervezett tűzoltósága!

Még egy észrevételt nem hagyhatok minden szó nélkül. Ilyenkor tünik ki, hogy mennyire a közönség javát czélozza ama hatósági szigorú intézkedés, mely a bent csepélt, takarmány behordást stb. eltiltja. Ha most az a sok szalma stb bent van, mely a tilalom következtében most még kint áll: nem léteget hazakról, de léteget utczákról beszélhetünk.

Epizódokban sem volt hiány. A mint az égő ház felé megyünk többen, egy a tűz utczabeli pógár sietve ront ki saját lakából s mivel nem a tűz felé, hanem ellenkező irányba haladt, megszólítjuk: Hova G. bácsi? „Felszaladok kifizetni a biztosítasomat, mert a fizetési határidő rég letelt s félek, hogy ez a tűz ide is elér, pedig egy „szekuláció”-beli palagrafuss” azt „uzovajja”, hogy a kinek a díj fizetése hátra van, nem kap kárterítést; pedig hát attól az Isten örözzön, mert akkor tisztára agyon leszek csappal!” — Adja ide a kánnáját Julia néni! mondja egy fiatal ember egy áldogáló anyóknak. Nem adom én fiam a kezemből, mert ilyen helyen elszókták az igaz portékát ismétlenül is (Iopni.) De az ifjú elég leleményességgel azt mondja: Az ideadja nekem! Kénd is magyar asszony?! Erre a hangra már odadta a kánnát az anyóka. — A tűz oka ismeretlen eddig. Mind a három különböző társaságnál volt biztosítva. No legalább könnyebben megértik a kárt!

Gabory Károly.

A jó Péro bácsi.

Az ifjúság egyik kedves barátja Popovits Péter volt ó-kanizsai lakos f. hó 15-én 66 éves korában gyermekét: György önszegélyő szövetekezeti pénztáros, Simon ó-becsei jegyző s ifju barátainak mély fájdalomra elköltözött az élők sorából.

A kedélyes, jó szívű öreg ur tisztelt tagja volt a társadalomnak, de különösen az ifjúság rajongta őt körül olyan szeretettel, amióhő kevés ember tett még érdemet. És viszont ő is csak a fiatal emberek társaságában érezte jól magát. Elmulatott, elbeszélgetett velük s nem egyszer mondta: „Gyerekek! ti nem tudjátok, hogy milyen nagyon szerettek én benneteket!”

Igaz volt, mert szeretetéből kifolyólag az intelligens ifjakat mind fiaivá fogadta és soha nem tévesztette el, hogy ki hanyadik köztöltük.

Alig egy hónap előtt, midőn az ifjúság körében volt, könnyezve szolt hozzájuk: „Gyerekek! ha meghalok eljöttök-e a temetésemre?”

A fiatalok persze tréfáltoztak vele, nem is gondolták, hogy Péro bácsi legkomolyabban várja az ígérteket, ami sajnos! be kellett váltaniuk.

Egy anekdóta maradt fenn róla, mely 8 év előtt történt vele meg:

Gróf Pejacevits N. huszárkapitány katonai lovakat transportálván, egy napi pihenőre Ó-Kanizsán maradt. Este a szokott társaság összegyűlt a nagyvendéglőben s beszélgetés közben Péro bácsi megismerkedett a gróffal.

Kedélyesen poharaztak együtt s az éjféli órák felé Péro bácsi fogadott a gróffal, hogy: „Ki mond a másiknak hamarabb jöreggelt!”

Mind a kettő első akart lenni.

A fogadás megtörténte után a gróf aludni tért s a társaság is nemsokára szétvált.
Reggel 4 óra tájón Péro bácsi már a nagyvendéglő zárt ajtajai előtt sétált s várta mikor lép ki azon a gróf, hogy rá köszöntse a reggelt.

Már-már türelmetlenkedni kezdett, midőn valaki „Jó reggelt!” kívánt neki.

Péro bácsi kalapjához kapva zavartan nézett szét, de nem látott maga körül senkit.
A gróf az emeleti ablakból nezte az öreg urat s meg egyszer szót:

— „Jó reggelt Péro bácsi!”

Ehkor fölnézett Péro batyánk s mosolygva mondta: „Te nyerted meg a fogadást.”
Azóta ha felhozták ezt a társaságban, Péro bácsi kedélyesen csóvalta a fejtsz mosolygva szót: „Hát becsapott a gyerek, becsapott.”

Temetés 16-án d. u. 4 órakor fényes egyházi szertartással ment végbe.

Koporsóján a család és ismerősök koszoruján kívül az ifjúság szép koszoruja diszlett ilyen szallag felirattal: „Jó Péro bacsinak — fiatal barátai.” A temetésen megjelent a község összes intelligens és polgári közönsége. D. u. 5 órakor bezárult fölötté a gör. kel. sirkertben a családi sírbolt s az ifjúság megkönyezte elvesztett barátját.
Béke hamvaira!

NYILT-TÉR.*)

Béreg, 1894. szept. 19.

Folyó év szeptember 14-én a bajai járásbírósnál Fuczin Márk béregi kantortanító ellen becsületsértési ügyben emelt vádakodás hazugságra és törvénytelenségre volt állapítva, ezt becsületbeli kötelességemnek tartom a nyilvánosság előtt, minden kerdőzés nélkül, tisztán és az igazsághoz hiven kinyilvánítani.

Tagadom, hogy a vádlók a f. évi márczius 28-án tartott rendkívüli közgyűlés határozatából, mint a képviselő testület küldöttjei mehettek fel a járásbíróshoz, mert az említett gyűlés tárgyai voltak: 1) papi párber, 2) a kerületi esperes a béregi előjáróság-hoz intézett levelének tárgyalása. A papi párbert illetőleg felolvastatott a bajai főszolgabíró határozata, melyben kimondatott a Visita Canonica jogérvényessége, de kimondatott egyszersmind az is, hogy a béregi képviselő testület nem illetékes a papi illetmény ügyében határozatot hozni, miután a Visita Canonica törvényes erejű s miniszterileg is meg van erősítve; tehát ily döntő ok-mány ellen a béregi képviselő testület határozatot nem hozhat.

Ezen határozat felolvasására a részeg képviselő Grosser Lajos fővezérlete alatt a gyűlési teremben égbekiáltó káromkodásokra s átkozódásokra, fenyegetőzésekre ragadtattak oly annyira, hogy az ember személybiztonsága is veszélyben forgott, a helyszínen ordítottak, a mint csak ordítani lehetett. Végre a főszolgabíró határozatát megapellálták.

A második tárgyat illetőleg még ki kell jelentenem, hogy a kerületi esperes levele még fel sem olvastatott a gyűlésen, hanem a levélnek ezen kezdő soraira: „Miután Fuczin Márk” Fuczin névnek csak hallatára újra égbekiáltó káromkodásokra ragadtattak s helyeikről felkelve, a gyűlésben ides-tovább járva, dühökben kezeiket tördelve, ordítva csak azt hangoztatták: kidobjuk, mennyen a honnét jött. Erre Grosser Lajos, ki a népet fellázította, ezen szavakkal zárta be a gyűlést: „Trazsit tsemo nase postenje, kakosmo to veis mi i sorsili.” — Keresni fogjuk becsületünket, a mint ezt mink már elhatároztuk. Erre a jegyző, a bíró a gyűlésből kiment, oszloni kezdett a józauabb része is, csak a részegek még tovább ordítottak. Szórol-szóra így folyt le a márczius 28-án tartott rendkívüli közgyűlés. Ki fogja most a gyűlésnek ily lefolyásából kiolvasni azt, hogy a képviselő testület nevében képviselőket és pedig határozottan megnevezetteket küldött a járás-

bíróshoz, ki fogja ebből kiolvasni azt, hogy a képviselő testület elhatározta, hogy Bajára a járásbíróshoz fognak menni? A gyűlésnek ily lefolyásából most nem lehetett kiolvasni, mint azt, hogy 1886. évi 22. t. cz. 60. §-a szerint széksértést követtek el, mire a helybeli plébánostól f. évi június 7-én 87. sz. iskolaszéki jegyzőkönyv átküldésekor egy 94. sz. kiserő levélben figyelemzete volt az előjáróság és a képviselő testület, és abból megtanulhatták volna, hogy sértve a törvényt hozott határozatuknak minő jogereje van, de megtanulhatták volna azt is, hogy a törvényt tisztelni kell, de a melyet a béregi jegyző a képviselő testület előtt fel sem olvasott, hanem belőle egészen szét magyarazott. Ezek után, ha a márczius 28-ról felvett jegyzőkönyvben a gyűlés lefolyása ily hűen nincs leírva, én a márczius 23-ról felvett jegyzőkönyv hitelességét megtagadom s kijelentem, hogy Grosser Lajos, a béregi jegyző a képviselőket előtt szokott hazudni s a gyűléseket sem szokta tartani a törvény által előírt módon. — Egyelőre csak ennyit.

Bedcsula Bálint,

béregi plébános.

HIRDETÉSEK.

14139. sz.
tkvi 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sztójasits Tuczakovits Milka végrehajtatonak Tuczakovits Ignát végrehajtást szenvedő elleni 360 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori járásbíróshoz) területén levő Zombor város határában fekvő a zombori 3679 sztkjvben foglalt s Tuczakovits Pávó, Tuczakovits Jován, Tuczakovits Ignát, Tuczakovits Lázár és Tuczakovits Milka nevében álló összes ingatlanokra az 1881. 60 t. cz. 156. §-ának a) pontja értelmében és pedig az A + 1. sorsz. 14814/a hrsz. 11194/12 □-öl területű birtokrészletre 68 forint; az A + 2. sorsz. 14849/a hrsz. 254 □-öl térmagyságu birtokrészletre 15 forint; az A + 12. sorsz. 15334/a hrsz. 4018/12 □-öl térmagyságu birtokrészletre 24 forint; az A + 14. sorsz. (15336—15337/a) hrsz. 5299/12 □-öl térmagyságu birtokrészletre 33 forint; továbbá a zombori 5267. sztkjvben foglalt s Tuczakov Ignát nevében álló A + 2. sorsz. 14934/a hrsz. 1 hold 15819/12 □-öl térmagyságu birtokrészletre 193 forint, továbbá a zombori 6320. sztkjvben foglalt s Tuczakov Ignát nevében álló A + 1. sorsz. 14934/b 1. hrsz. 7959/12 □-öl térmagyságu birtokrészletre 49 forint; az A + 2. sorsz. 14997/2 b hrsz. 1 hold 9769/12 □-öl térmagyságu birtokrészletre 156 forint; az A + 3. sorsz. (15086—15087/a) hrsz. 10649/12 □-öl térmagyságu birtokrészletre 65

frtban; az A + 4. sorsz. 15166/b hrsz. 13309/12 □-öl térmagyságu birtokrészletre 81 forint; s végül a zombori 6321. sztkjvben foglalt s Tuczakovits Ignát nevében álló A + 1. sorsz. 14947/b hrsz. 3 hold 17 □-öl térmagyságu birtokrészletre 436 forint ennell megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi december hó 4-ik napján délután 3 órakor** ezen kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át vagyis 6 frt 80 krt. 1 frt 50 krt. 2 frt 40 krt. 3 frt 30 krt. 19 frt 30 krt. 4 frt 90 krt. 15 frt 60 krt. 6 frt 50 krt. 8 frt 10 krt és 43 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szápított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet, 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. L. X. t. cz. 170. §-a értelmében, a bántépnek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt, Zomborban, 1894. évi szeptember hó 10-ik napján.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. tsvszéki bíró.

851. szám.
1894.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ennell közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróshoz 1894. évi 7743. számú végzése következtében Reinitz Lipót javára Cszady Halász Béla ellen 136 frt 48 kr s jár erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt 6 hordó különféle borból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori kir. bíróság 11485-1894. számú végzése folytán 136 frt 48 kr. tőkekövetelés, ennek 1893. évi október hó 19. napjától járó 69° kamatai és pedig összesen 34 frt 70 krtban biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban végrehajtást szenvedett üzletben leendő eszókölésére **1894. szeptember hó 28. napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adtni.

Kelt Zomborban, 1894. évi szeptember hó 10. napján.

Styrum Mór,

kir. bírósági végrehajtó.

Már esztörtökön huzás!

Lembergi kiállítás

Sorsjegyek à 1 frt.

Főnyeremény 60.000 forint

11 Sorsjegy 10 frt —
6 „ 5 frt 50

Díjmentes és huzásjegyzékért **20 krajczár** beküldendő.

kapható:

A lemergi országos

kiállítás sorsjegy-irodájában

Bécs, Bartenstein-utca 4.

Nikolits István fűszerkereskedőnél
Zomborban, városház épület.

*) E rovat alatt közlöttét nem vállal felelősséget a szerk.